

SKAUTI KOMÁROV



historie komárovských skautů

info@skautikomarov.cz

+420 604 716 476

www.skautikomarov.cz



Zajímavosti: Skautský slib



26. prosinec roku 1921 byl pro komárovský oddíl významným okamžikem. Zhruba **dva měsíce po jeho vzniku** složili v budově obecné školy svůj skautský slib první z komárovských skautů: **Jan Hasman, Karel Hendrych, Miloš Skřivan, Karel Skřivan, František Jícha a Antonín Marek**. Podrobně se o této události zmiňuje **[Kniha našich výletů](#)** v zápisu z roku 1921. Díky němu víme, že nejdříve proběhla u většiny jmenovaných nováčkovská zkouška a u Antonína Marka zkouška druhotřídní. Účelem druhotřídní zkoušky bylo přesvědčit se, zda se hoch naučil všemu, co měl znát průměrný skaut. Kandidát mohl vykonat „druhotřídku“ nejdříve za půl roku od data nováčkovské zkoušky, choval-li se důsledně podle slibu a obdrželi souhlas vedoucího oddílu.. Poté pak následovalo slavnostní skládání slibu do rukou **Ludvíka Tomáška**, vůdce **prvního oddílu junáků v Žebráku**, který byl v prvním roce fungování oddílu jeho patronem a rádcem.

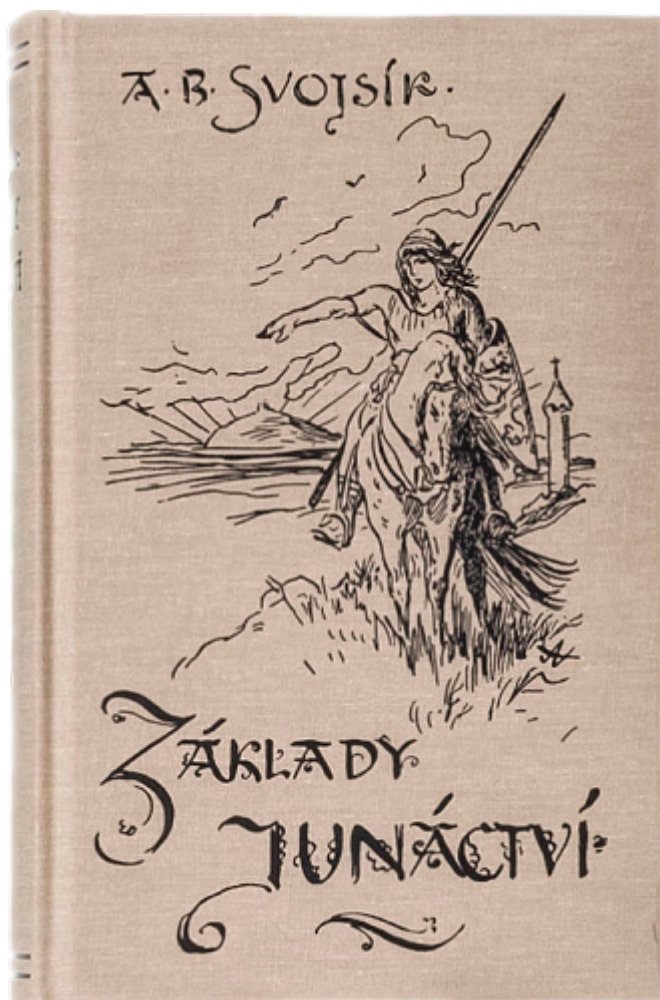
O samotném skládání prvního slibu v Komárově toho tedy víme poměrně dost. Pojdme se ale společně podívat na historii skautského slibu obecně. Dost možná, že se dozvíme zajímavé informace, které jsme doposud netušili. Na pomoc si vezměme knihu **Skautské století**, která vyšla v roce 2012 v Tiskovém a distribučním centru Junáka, a z níž můžeme díky laskavému svolení **Romana Šantory** čerpat a citovat.

Skautský slib patří společně se skautskými zákony, heslem a denním příkazem k základním ideovým pilířům



skautingu. Je vlastně jakousi přísahou skautů, kterou dává člen oddílu najevo své osobní a dobrovolné rozhodnutí žít podle skautských myšlenek a hodnot. Jeho složení je v životě nejen skauta, ale často i celého oddílu slavnostním okamžikem, jehož forma je určena výhradně zvyklostmi a tradicemi daného oddílu. Nejčastěji probíhá u slibového ohně, z něhož je dobrým zvykem ponechat si uhlík jako připomínku této slavnostní chvíle. Na památku složení skautského slibu pak nosí čeští skauti na kroji slibový odznak ve tvaru lilie, který se připíná nad levou náprsní kapsu.

Slib, tak jak ho známe dnes, však nebyl pevnou součástí českého skautského hnutí od jeho počátků. Kniha **Antonína Benjamina Svojsíka „Základy junáctví“** z roku 1912 o slibu neříká, až na několik vět v samém závěru (str. 682), prakticky nic: „Když nováček prokázal, že zná povinnosti junáků a nejdůležitější příkazy pro pobyt v přírodě, slibuje na svou čest, že se všemožně přičiní, aby řádně plnil veškeré povinnosti junáků i své vlastní, a že bude při každé příležitosti svým bližním ku pomoci. Teprve potom stává se nováčkem“. Jak k tomu později poznamenává **Rudolf Plajner** ve své práci „**Úsvit českého junáctví**“, neměl slib v počátečním období českého skautingu takovou vážnost a nevěnovala se mu taková pozornost jako v pozdějších letech. Znění slibu se začalo ustalovat až během první světové války a zejména po ní, kdy se objevilo velké množství různých skautských organizací a tím pádem i mnoho variant skautského slibu.



Obálka knihy A.B. Svojsíka
Základy Junáctví (1912)

Podobně jako v jiných zemích se i pro české skauty stal při hledání slibu vzorem skautský slib publikovaný v



díle **Roberta Baden-Powella „Scouting for boys“**. Jeho znění se, stejně jako to české, časem měnilo, nicméně ve vydání z roku 1908 jsme si mohli přečíst následující verzi, ke které připojuji i doslovný překlad:

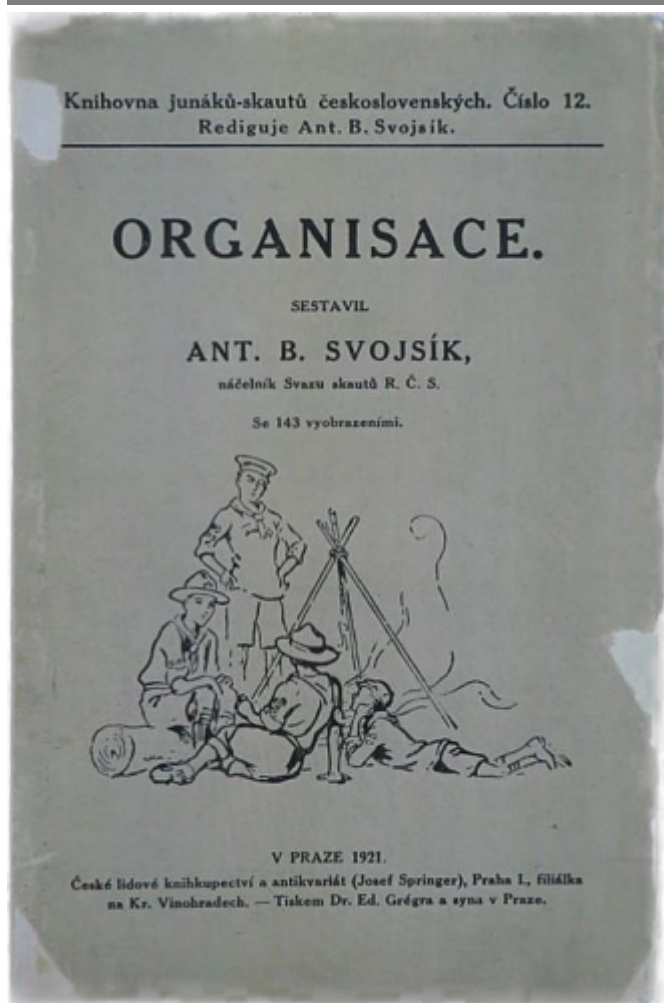
*„On my honour I promise that:
I will do my duty to God and the King.
I will do my best to help others, whatever it costs me.
I know the scout law, and will obey it.“*

*„Slibuji na svou čest, že:
Splním svou povinnost vůči Bohu a králi.
Udělám vše, abych pomohl ostatním, ať mě to stojí cokoliv.
Znám skautský zákon a budu jej dodržovat.“*

Bylo by jednoduché pouze převzít původní znění slibu a přeložit originál do češtiny. V našich podmínkách to ale nebylo tak prosté. Hlavní obtíž spočívala v uvedené povinnosti k Bohu a králi, kterou se A. B. Svojsík zdráhal do tehdejšího Rakouska-Uherska jen tak přenést. Pro svou výchovnou vizi potřeboval získat mladé lidi, a ty by do nového hnutí jistě nenalákal slibem náboženské poslušnosti. Kromě toho, že pro zbožnost tehdy nezbývalo mimo tradiční církevní struktury příliš prostoru, byla církev také poměrně úzce provázána s rakouskými státními špičkami, ke kterým Češi mnoho sympatií necítili. I Sokol, ve kterém chtěl A. B. Svojsík skautský program uskutečňovat, vystupoval proticírkevně.

Zavazovat se k věrnosti králi by navíc působilo směšně, protože český královský titul už přes šedesát let existoval jen na papíře a poslední dva čeští panovníci se ani nenechali korunovat. To všechno mohou být důvody k tomu, proč se A. B. Svojsík ve svých Základech junáctví tomuto tématu téměř nevěnuje. Jako závaznou podobu skautského slibu **Svazu junáků-skautů RČS**, největší československé meziválečné skautské organizace, zavedl Antonín Benjamin Svojsík až v roce 1921 verzi, kterou publikoval ve svém díle „**Organisace**,,, a která zněla takto:

*„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
milovati vlast svou, republiku Československou, a sloužiti ji věrně v každé době;
plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony skautské;
duší a tělem býti hotov(a) pomáhati bližním.“*



Obálka knihy A.B. Svojsíka
Organisace (1921)

Počátkem třicátých let byl ke slibu povolen ještě dovětek „*Tak mi pomáhej Bůh!*“, o jehož povinném či volitelném zařazení se vedly bouřlivé diskuse. A i když poslední sjezd Svazu skautů z podzimu 1938 překvapivě a částečně pod tlakem vnějších událostí odhlasoval, aby se používal povinně, o měsíc později další sněm, tentokrát nově vzniklé organizace Junák, nechal doložku opět pouze jako dobrovolnou.



Slibuji na svou cest,
jdu dovedu myslíže
1. plnit povinnosti své k vlasti, republice čes
a být poslušen pánovní skautským,
2. pomáhat jiným v každé době,
3. uobčovat se sama tělesní silným, du
silným a mravní přísunem.

Jedna z verzí skautského slibu psaná A. B. Svojsíkem
po vzniku republiky (zdroj: Skautský institut)

Antonín Benjamin Svojsík sám byl zbožný člověk, ale ke zbožnosti nikoho nenutil, což se do vývoje československého slibu nepochybně promítlo. Vývoj slibu byl tak ne příliš pozitivním postojem k duchovnímu rozměru skautingu nadlouho poznamenán. Povinnost k druhým a k sobě se ve slibu uváděly bez jakýchkoliv problémů, ale povinnost k Bohu si na svůj vlastní bod musela počkat ještě několik dalších desetiletí.

Skautský slib vydržel dlouhou dobu v nezměněné podobě, snad jen s jednou výjimkou během druhé obnovy skautingu v letech 1968 až 1970. Tehdy se do slibu dostalo nově užívané jméno státu „Československá socialistická republika“, což však mnoho vedoucích ignorovalo a stále ve svých oddílech používalo původní „republiku Československou“.

Nejvýraznějších změn doznalo znění skautského slibu až po roce 1989. Obnovený Junák chtěl tehdy jednak vyvodit důsledky z předchozí čtyřicetileté zkušenosti života v povinně ateistickém režimu a jednak se znovu vrátit do světového skautského společenství. Přes veškeré snahy však budila navrhovaná změna, která měla umožnit vložení „duchovního principu“ do skautského slibu, bouřlivé emoce, a tak byla v roce 1993 skautským sněmem přijata kompromisní formulace. Služba vlasti, v předchozí době klíčová, se přesunula z prvního bodu do třetího, aby byla nahrazena službou „nejvyšší Pravdě a Lásce“. Toto znění, které je platné dodnes, má vyjadřovat především celkovou životní a hodnotovou orientaci a přesvědčení, že mravní



principy stojí nad člověkem a platí i bez ohledu na něj. Vychází tak mimo jiné vstříc i skautům z jiného kulturního prostředí než křesťanského.

*„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
duší i tělem být připraven(a) pomáhat vlasti i bližním.“*

Přes všechny změny se příběh skautského slibu odvíjí od prvních let skautského hnutí u nás jako červená nit napříč časem a vytváří pojítka mezi všemi, kterým vstoupil do života. A stejně jako jejich předchůdci prožívají i dnešní skauti a skautky u slibových ohňů tutéž nervozitu a totéž rozechvění, když odříkávají jeho slova a cítí vůdcovský stisk ruky, který je spolu se slibovým odznakem vítá na skautské životní stezce.

POZNÁMKY K VÝVOJI ČESKÉHO SKAUTSKÉHO SLIBU

Karel Lešanovský (Kay) a Václav Nosek (Windy)

Historická komise Junáka (08/2001)

Zdroj: [Svojsíkův oddíl \(web\)](#)